

Aan de gemeenteraad

Op 26 februari 2025 stelde het raadslid S.J.C. Becker (VVD) ons schriftelijke vragen over de impact en uitvoering van de zero-emissiezone.

Inleidend wordt gesteld:

"Op 1 januari 2025 is in delen van het centrum van Rotterdam officieel de Zero-emissiezone ingevoerd. Tot en met 30 april 2025 ontvangen overtreders nog geen boete, maar een waarschuwing. Vanaf 1 mei 2025 worden boetes uitgedeeld. De Rotterdamse VVD heeft altijd zorgen gehad over de impact van deze maatregel, met name op ondernemers. Nu de Zero-emissiezone bijna twee maanden in werking is, willen wij beter inzicht krijgen in de impact en uitvoering ervan."

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Hoeveel waarschuwingsbrieven zijn er tot nu toe verzonden aan overtreders van de Zero-emissiezone?

Antwoord:

Rotterdam heeft de grootste zero-emissiezone (ZE-zone) van Nederland. In de eerste drie maanden van 2025 zijn ongeveer 180.000 unieke bestel- en vrachtauto's de zone binnengereden. Van deze voertuigen voldeed circa 96% aan de toegangseisen. Voertuigeigenaren die niet aan de toegangseisen voldeden, hebben een waarschuwingsbrief ontvangen. Dit betekent dat 8.040 voertuigeigenaren een of meerdere waarschuwingen hebben gekregen. Ongeveer 18% van hen komt uit Rotterdam.

Daarnaast komt het voor dat een voertuig na ontvangst van een waarschuwingsbrief opnieuw de regels overtreedt. In dat geval wordt er wederom een brief gestuurd. Hierdoor zijn in totaal 11.330 waarschuwingsbrieven verzonden.

Vraag 2:

Welke handhavingsmethoden worden ingezet voor de Zero-emissiezone, en zijn er al signalen van mogelijke knelpunten in de uitvoering?

Antwoord:

Rotterdam gaat de zero-emissiezone geautomatiseerd handhaven. De kentekens van bestel- en vrachtauto's die de zone inrijden worden met camera's vastgelegd. Als eerste wordt na raadpleging van de voertuiggegevens bij de RDW geconstateerd of het voertuig de ZE-zone mocht inrijden. Als dat niet het geval is, dan wordt vervolgens gecontroleerd of het voertuig op het passagemoment over een ontheffing beschikte. Als dat ook niet het geval is, dan wordt de overtreding doorgezet naar het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

Momenteel worden nog geen overtredingen doorgezet naar het CJIB voor de beboeting. Zoals onlangs is afgesproken met andere gemeenten, de Staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu en brancheorganisaties¹, hanteert Rotterdam een boetevrije periode van zes maanden (tot 1 juli 2025). Overtreders krijgen in die periode een waarschuwingsbrief. Het doel van de brief is de weggebruiker te laten wennen aan de ZE-zone en onderliggende regelgeving.

Zoals in de beantwoording van vragen van de heer Tak is gemeld², gaat Rotterdam aanvullend op de automatische handhaving fysieke handhavingsacties houden om buitenlandse voertuigen te handhaven.

In de uitvoering van de geautomatiseerde handhavingsmethode zijn tot nu toe geen knelpunten geconstateerd. Het automatisch handhaven met camera's is een beproefde techniek die in Rotterdam al jaren succesvol is toegepast bij de handhaving van de milieuzone. De fysieke handhavingsacties, specifiek gericht op buitenlandse voertuigen in de stad, zijn nieuw en worden op dit moment verder uitgewerkt.

Voorts wordt gesteld:

"Bij het aanvragen van een ontheffing, worden ondernemers gevraagd om bedrijfsgevoelige informatie te delen. Het is daarom belangrijk dat het proces zo veilig mogelijk wordt ingericht."

Vraag 3:

Hoeveel ondernemers hebben sinds de invoering van de Zero-emissiezone een ontheffing aangevraagd?

Antwoord:

Sinds 1 juli 2024 kunnen ondernemers een ontheffing aanvragen bij het Centraal Loket. De meeste ontheffingen hebben een landelijke werking en worden door dit loket beoordeeld. De lokale/gemeentelijke ontheffingen worden door de betreffende gemeente beoordeeld.

In de eerste drie maanden van 2025 zijn bij het Centraal Loket de volgende aantallen ontheffingen aangevraagd:

¹ <https://open.overheid.nl/documenten/176981d8-cf6a-4f4c-922d-2480b240f871/file>

² <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Item/3c93a1ee-4008-4091-bd92-c67b235dd6da>

Aantal landelijke ontheffingen:	3.221
Aantal lokale/gemeentelijke ontheffingen:	598 (waarvan 158 voor Rotterdam)
Aantal dagontheffingen:	2.434 (waarvan 448 voor Rotterdam)

Totaal aantal aanvragen: 5.981

Naast de gestandaardiseerde landelijke ontheffingen, kent Rotterdam de melding voor marktondernemers. Hiermee hebben marktondernemers toegang tot de ZE-zone op de dagen waarop ze op de markt staan. In de eerste drie maanden zijn 153 meldingen gedaan.

Vraag 4:

Welke bedrijfsgegevens worden verzameld bij de ontheffingsaanvragen en wie heeft hier toegang toe?

Antwoord:

Het Centraal Loket verzamelt bedrijfsgegevens om ontheffingsaanvragen te beoordelen. Dit omvat contactgegevens, voertuiggegevens en bewijsdocumenten. Voor sommige ontheffingen is het daarnaast noodzakelijk om ook financiële gegevens te verwerken. Alleen medewerkers van het Centraal Loket die daartoe bevoegd zijn, hebben toegang tot deze gegevens.

Vraag 5:

Op welke manier worden deze gegevens gecontroleerd en opgeslagen, en hoe wordt de privacy van ondernemers gewaarborgd?

Antwoord:

Het Centraal Loket controleert of een ondernemer voldoet aan de eisen voor een ontheffing en bewaart deze gegevens niet langer zijn dan strikt noodzakelijk.

Bij de oprichting van het Centraal Loket is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd. In deze DPIA zijn de noodzakelijke gegevensverwerkingen gespecificeerd en zijn de betrokken partijen en hun rollen, taken en verantwoordelijkheden duidelijk omschreven. Dit betreft de gemeenten (verwerkingsverantwoordelijke), gemeente Amsterdam³, een extern financieel adviesbureau voor financiële toetsing van de ontheffing bedrijfseconomische omstandigheden en het adviescomité voor de beoordeling van een ontheffing voor voertuigen die niet emissieloos verkrijgbaar zijn. Daarnaast heeft Rotterdam met gemeente Amsterdam een Verwerkersovereenkomst afgesloten.

Voorts wordt gesteld:

"Rotterdam is niet de enige gemeente in Nederland met een Zero-emissiezone. Om ondernemers niet onnodig te belasten, moeten zij in één keer een ontheffing kunnen aanvragen die in alle betrokken gemeenten geldt. Een eenduidig en efficiënt proces is van belang om de administratieve last voor ondernemers te beperken."

³ In haar rol als tijdelijke uitvoerder van het Centraal Loket

Vraag 6:

Hoe is de samenwerking met andere gemeenten om te zorgen dat ondernemers in één keer een ontheffing kunnen aanvragen die in meerdere steden geldig is?

Antwoord:

De samenwerking verloopt goed, mede dankzij het uniforme ontheffingenbeleid van de gemeenten. Er zijn zes ontheffingen die, na toekenning, geldig zijn in alle ZE-zones in Nederland. Daarnaast heeft elke gemeente twee ontheffingen die via het Centraal Loket kunnen worden aangevraagd, maar die alleen geldig zijn binnen de gemeente waarvoor ze zijn afgegeven. Dit betreft de ontheffing wegens bedrijfseconomische omstandigheden en de ontheffing op basis van de hardheidsclausule.

Bedrijven kunnen hun ontheffingsaanvragen indienen via het Centraal Loket, een online platform dat in samenwerking tussen gemeenten en het Rijk is ontwikkeld. Sommige gemeenten bieden daarnaast aanvullende ontheffingen aan, zoals de melding voor marktondernemers in Rotterdam. Deze specifieke ontheffingen moeten rechtstreeks bij de betreffende gemeente worden aangevraagd.

Er is een landelijke overlegstructuur waarin gemeenten eens in de twee weken samenkomen om te overleggen over de invoering van de ZE-zones, het ontheffingenbeleid, ervaringen met het Centraal Loket en de communicatie. Daarnaast vindt er maandelijks een overleg plaats waarbij ook brancheorganisaties aansluiten. Tijdens deze bijeenkomsten worden de ervaringen en signalen vanuit hun achterban besproken.

Vraag 7:

Voor algemene ontheffingen is er al één landelijk loket. Wij hebben vernomen dat er wel lokale, gemeentelijke verschillen kunnen zijn bij ontheffingen op de hardheidsclausule. Hoe wordt met deze verschillen omgegaan en welke stappen worden genomen om de verschillen weg te nemen zodat er een gelijk speelveld ontstaat voor ondernemers?

Antwoord:

De hardheidsclausule is de mogelijkheid om in specifieke, individuele en onvoorziene omstandigheden af te wijken van eerder vastgestelde regels. Door de aard van deze ontheffing kunnen hiervoor geen landelijke regels opgesteld worden. Gemeenten hebben wel op hoofdlijnen afspraken gemaakt wanneer een ondernemer op afzienbare termijn met pensioen gaat.

Vraag 8:

Ziet het college nog andere mogelijkheden om de administratieve lasten voor ondernemers te verlichten, bijvoorbeeld door het aanvraagproces te vereenvoudigen of digitaal beter toegankelijk te maken?

Antwoord:

Ja. Gemeenten zijn voortdurend met ondernemers en brancheorganisaties in overleg over de administratieve lasten en vereenvoudiging van regels. Zo hebben gemeenten en de staatssecretaris na intensief overleg afgesproken dat de ontheffing wegens bedrijfseconomische omstandigheden eenvoudiger aan te vragen is en dat een toekenning in elke ZE-zone gaat gelden.

Gemeenten werken momenteel aan een actualisatie van het geharmoniseerde ontheffingenbeleid waarbij de ervaringen van het afgelopen jaar verwerkt worden. De verwachting is dat dit geactualiseerde ontheffingenbeleid nog voor de zomer door het college wordt vastgesteld.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten